

Ἡ Γιαγιά

—Κάθεται σὲ μιὰ γωνιά καὶ μόλις ποὺ διαιθθάνεσαι τὴν παρουσία της. Ἡ ἀτάσφαιρα γίνεται ζεπὴ ὅταν ἐκείνη εἶναι μπροστὰ. τὰ παιδιά ἠμερεύουν καὶ νιώθουν πρὸ παιδιά, τὸ ἴδιο κι' ἐμεῖς.

Ἡ γιαγιά! Ἡ προσαποποίηση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας, ποὺ τὰ χρόνια τῆς ἔχουν ἀφαιρέσει τὶς μικρότητες καὶ τὶς ἀδυναμίες, τὴν ἔχουν, θάλλεγες, ἐξαῶλωσει. Σὲ κοιτᾷ καὶ μέσα ἀπὸ τὰ μάτια της μαντεύει τὸ βάθος τῶν χρόνων, τοῦ πόνου, τῆς πείρας. Κι' ὅμως αὐτὰ τὰ μάτια ἔχουν μαζί καὶ τὴν ἀθωότητα τοῦ παιδικοῦ βιλέμματος, ὅπως σὲ κοιτοῦν οἰκτίσια χωρὶς δισταγμούς.

Ἡ ἀθόρυβη παρουσία τῆς γιαγιάς στὸ σπιτί μας εἶναι μιὰ εὐλογία, σὰν τὸν ἥλιο ἄς ποῦμε. Μιὰ εὐλογία ὅμως ποὺ μᾶς ἔγνε συνήθεια καὶ ποὺ δὲν συνειδητοποιοῦμε τὴν ἀξία της. Εἶναι ὁ δεσμός μας μὲ τὴ γῆ, μὲ τὴ μικρὴ κοινωρία τῶν τάσων συγγενῶν, εἶναι ἡ ρίζα μας.

Γύρω ἀπὸ τὸ ἄσπυρό της κεφάλι στριφογύρισαν τόσες μορφές καὶ τόσες καταστάσεις. Στὰ γόνατά της ἔκρυψαν τὰ πρόσωπα τοὺς οἱ γονεῖς μας, παιδιά, κι' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, κι' ἴσως καὶ τὰ παιδιά μας.

Τὰ χέρια της ἀγγιζοῦσαν ἀναρίθμητες φορές τὰ ζεστά ἀπὸ πυρετὸ μέτωπά μας, κι' ἀπάλωναν μὲ τὴν μοναδικὴ δίκη τους μαγεῖα τὸν πόνο μας.

Δὲν λέω εἶναι κι' ὁ παπῶς, εἶναι κι' ἐκεῖνος μιὰ ἀξιοαγάπητη σεβασίμα μορφή. Δὲν ξέρω ὅμως, ἂν το-ς θάξουμε σὲ μιὰ πλάστρηγια νομίζω πῶς θὰ ἀδικήσαμε ἐκεῖνον, μπροστὰ στὴ γοητεία ἐκείνης. Γιατί ἐκείνη εἶναι κάτι ἄλλο!

Μὴ μοῦ πῆτε, ἀλήθεια, ἀγαπητοὶ ἀναγνωστές ὅποιουδήποτε ἡλικίας, φύλου ἢ ψυχασύνθεσης, πῶς δὲν σᾶς πιάνει μιὰ ἀθεράπευτη νασταλγία γιὰ τὸ παλιὸ σπιτί τῆς γιαγιάς, ἀπὸ χωριὸ ἢ στὴν πόλη, μὲ τὴ μόνιμη μυρουδιά σπιτίσιου γλυκίσματος, ποὺ εἶχε καὶ μιὰ γωνιά τὸ μεγάλο σεντούκι γεμάτο λογιῶν λογιῶν «καλούδια» ποὺ ἀσκαῦσε μαγνητικὴ ἐλξη στὰ μυαλουδάκια σας. Μὴ μοῦ πῆτε πῶς δὲν νοσταλγεῖτε τὸ τεράστιο σιδερένιο κρεβάτι της μὲ τοὺς τέσσερις μπρούντζινους ποισάλους καὶ τὰ κεντημένα σεντόνια, καὶ μὲ τὴν τεράστια κουνοπιέρα ποὺ σᾶς διασκεδάζε, νὰ κρύβετε στὶς πτυχές της.

Μὴ μοῦ πῆτε πῶς δὲν ἔχετε στιγμὲς ἀπειρησ σταργῆς στὴ μνήμη σας γιὰ τὰ ζεστά χειμωνιάτικα βράδια ποὺ ἡ γιαγιά σας νανοῦριζε μ' ἓνα παραμῦθι ἢ μὲ μιὰ παρουμία τόσο σοφὴ ὅσο κι' ἀληθινὴ.

Κι' ἐλάτε τώρα, ἄς κάνομε μιὰ αὐστηρὴ αὐτοκριτικὴ. Τί δώσαμε σᾶν ἀντάλλαγμα στὴ γιαγιά γιὰ τὶς τρυφερὲς αὐτὲς ἀναμνήσεις ποὺ μᾶς χάρισε; Πόσες δυστυχισμένες ἀπ' αὐτὲς τὶς γριουῖλες δὲν γνωρίζουν τὴν ἀδίκη καὶ σκληρὴ μοναξιά, ἔστω κι' ἂν ἀκόμη ζοῦν μαζί μας;

Καὶ πόσες ἄλλες δὲν εἶναι ἀναγκασμένες νὰ θυμοῦνται τὴν κάθε στιγμὴ πῶς εἶναι «ἐξαρτημένες» μας, πῶς ἔχουν χάσει τὴν δική τους ὄντοτητα ἢ χρησιμότητα, πῶς εἶναι κάτι μεταξὺ «παρείστακτου» καὶ ἀναγκαίου «κακοῦ»; Εὐχομαί εὐλικρινά νὰ μὴν εἶναι πολλές, εὐχομαί μ' ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ μὴν ὑπάρχει καμιὰ σ' αὐτὴ τὴν μοῖρα. Πολὺ φοβᾶμαι ὅμως γιὰ τὸ ἀντίθετο.

ΓΛΑΥΚΗ